

Sylwia Kłos<https://orcid.org/0009-0003-2510-843X>

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie,
ul. Nowoursynowska, 166, 02-787 Warszawa, Rzeczpospolita Polska,
sylwia.klos321@gmail.com

ZJAWISKO CYBERPRZEMOCY WŚRÓD NASTOLAKTÓW

Celem artykułu jest zbadania zjawiska cyberprzemocy wśród nastolatków. To zjawisko zostało określone jako zachowanie wyrządzające szkody emocjonalne, dokonywane przy użyciu środków elektronicznych lub jako nękanie, dręczenie, prześladowanie w Internecie. Zjawisko cyberprzemocy, obejmuje szeroki zakres, do jej rodzajów zaliczamy cyberstalking, doxing, swatting, molestowanie seksualnie i pornografia odwetowa, również oszczerstwa, pomówienia, przemoc rówieśniczą, zniesławienie, zastraszanie, namawianie do samobójstwa. Przeprowadzono badanie w ramach strategii ilościowej, w której wzięło 70 osób między 12 a 21 rokiem życia. W badaniach wykorzystano kwestionariusz ankiety, a techniką było ankietowanie. Wyniki przeprowadzonego badania wskazują, iż młodzież spotkała się osobiście ze zjawiskiem cyberprzemocy najczęściej między 13 a 15 rokiem życia. Z przeprowadzonych badań wynika, iż 97,1% badanych spotkało się ze zjawiskiem cyberprzemocy osobiście. Wynik ten jest zaskakujący, ponieważ są to młode osoby, które dopiero rozpoczynają swoje życie, a w tak młodym wieku spotkały się z cyberprzemocą. Respondenci, którzy doświadczyli zjawiska cyberprzemocy byli poproszeni o wskazanie rodzaju przemocy, najczęstszymi odpowiedziami było: obrażanie, szantaż, zastraszanie, rasizm. Jeśli chodzi o reakcję na cyberprzemoc, najczęstszą reakcją było poinformowanie rodziców i wezwanie policji. Można z tego wywnioskować, że młodzi ludzie szukają pomocy u osób, którym najbardziej ufają oraz mogą na nich polegać. Sposobem na zwalczanie cyberagresji, cyberprzemocy jest współpraca, zarówno rodziców i szkoły jak i środowiska uczniowskiego policji i innych podmiotów. W celu zapobiegania i minimalizowania występowania cyberprzemocy, konieczna jest współpraca oraz wsparcie ofiar.

Słowa kluczowe: cyberprzemoc, przemoc, rodzaje cyberprzemocy, skala cyberprzemocy.

Wprowadzenie. Cyberprzemoc jest, to zjawisko coraz bardziej powszechne ze względu na łatwy dostęp do technologii informacyjnych i komunikacyjnych wśród dzieci jak i młodzieży. W społeczeństwie panuje przekonanie, iż w Internecie jest się osobą bezkarną oraz anonimową co powoduje karygodne, obsceniczne oraz niezgodne z prawem zachowania.

W erze cyfrowej, gdzie granice między światem rzeczywistym a wirtualnym są coraz bardziej zacierane, cyberprzemoc stała się poważnym problemem dotyczącym setki osób. W walce z tym zjawiskiem nieocenioną rolę odegrały jednostki, które podjęły działania mające na celu uświadomienie powagi tego problemu. Na uznanie zasługuje każda osoba, która włożyła wkład w uświadomienie społeczności skale tego problemu, szczególnie Dan Olweus, Peter K. Smith, Sheir A Bauman, Dorota Majrzhak.

Dan Olweus jest uznawany za jednego z pionierów badań nad przemocą rówieśniczą w tym także cyberprzemocą. Jego prace były inspiracją dla badań nad cyberprzemocą. W 1970 roku zapoczątkował projekt na wielką skalę, który jest uważany za pierwsze na świecie naukowe badanie problemów przemocy szkolnej i rówieśniczej.

Peter K. Smith, to psycholog rozwojowy, który szczególnie interesuje się rozwojem społecznym dzieci. Jest jednym z wiodących ekspertów w dziedzinie badań nad przemocą rówieśniczą, również

cyberprzemocą. Wydał książkę, w której analizuje zjawisko prześladowań w szkole z psychologicznego i społecznego punktu widzenia, skupiając się na różnych aspektach tego problemu.

Sheir A Bauman jest profesorem doradztwa na Uniwersytecie w Arizonie. Współredaktorką trzech numerów specjalnych związanych z zastraszaniem i cyberprzemocą. Jej prace skupiają się na wpływie cyberprzemocy na zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży. Porusza ona również kwestie dotyczące strategii przeciwdziałania temu zjawisku.

Dorota Majchrzak, to psycholog i pedagog, który prowadzi badania nad interwencjami w przypadkach cyberprzemocy oraz roli szkoły w zapobieganiu prześladowaniom wśród uczniów. Zajmuje się ona szczególnie problematyką cyberprzemocy, czyli agresji i prześladowań dokonywanych za pośrednictwem Internetu. Jest autorką licznych artykułów naukowych publikowanych w renomowanych czasopismach z zakresu psychologii edukacyjnej i rozwojowej.

Odkrycia i badania wszystkich profesorów w obszarze cyberprzemocy odegrały kluczową rolę w zrozumieniu tego zjawiska. Wpływ badań jest szczególnie widoczny w praktyce edukacyjnej, w której programy profilaktyczne i interwencyjne oparte są na ustaleniach, które pomagają zapobiegać i rozwiązywać przypadki cyberprzemocy.

Celem artykułu jest analiza zjawiska jakim jest cyberprzemoc, jego rodzajów oraz wyników ankietowych.

Deficyjne ujęcie cyberprzemocy. Cyberprzemoc odpowiada angielskiemu słowu cyberbullying jest to przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu, laptopa lub tableta. Bywa ona określana jako nękanie, dręczenie, prześladowanie w Internecie. Niezależnie od nazwy jaką stosujemy zawsze jest związana z krzywdzeniem drugiej osoby. Cyberprzemoc podobnie jak przemoc tradycyjna jest stosowana z premedytacją w stosunku do słabszych osób, które nie są w stanie się obronić (Jankiewicz, 2022). Na samym początku cyberprzemoc była uznawana za „umyślną i powtarzającą się (wielokrotną) krzywdę spowodowaną przy pomocy tekstu elektronicznego” (Patchin, Hinduja, 2006). Obecnie, to zjawisko zostało określone jako zachowanie wyrządzające szkody emocjonalne, dokonywane przy użyciu środków elektronicznych lub jako „nękanie, dręczenie, prześladowanie w Internecie. Niezależnie od określenia, jej celem zawsze jest wyrządzenie krzywdy drugiej osobie. Cyberprzemoc to – podobnie jak przemoc tradycyjna – regularne, podejmowane z premedytacją działanie wobec słabszego, który nie może się bronić” (Borkowska, 2019). Słowo Cyberbullying można podzielić na dwie części, przedrostek cyber, który odnosi się do stosowania przemocy z wykorzystaniem Internetu oraz narzędzi typu elektronicznego, takich jak e-mail, portale dyskusyjne, sms, portale społecznościowe, strony internetowe. Słowo bullying oznacza przemoc, która jest określana jako celowe czyny, które przyczyniają się do fizycznej oraz psychicznej szkody drugiej osoby, wykraczają one poza społecznie przyjęte zasady. Słownik języka polskiego mówi, iż „przemoc”, to, „siła przeważająca czyjąś siłę, fizyczna przewaga wykorzystywana do czynów bezprawnych dokonywanych na kimś; narzucona bezprawnie władza, panowanie; czyny bezprawne dokonywane z użyciem fizycznego przymusu”.

Eksperti uważają, iż cyberprzemoc jest epidemią wśród dorastającej młodzieży. Susan Hayes definiuje cyberprzemoc jako molestowanie w sieci. Zaś Nancy E. Willard, dyrektor Center for Safe and Responsible Internet Use (CSRIU), proponuje ująć cyberprzemoc jako wykorzystywanie Internetu lub telefonu komórkowego do wysyłania krzywdzących wiadomości, lub przesyłania informacji mających na celu zniszczenie reputacji znajomej osoby (Waligóra-Huk, 2015).

Mówią o cyberprzemocy należy wspomnieć fakt, że nie oznacza ona tego samego co przemoc rówieśnicza, jest ona jedynie sposobem jej realizowania. Współczesny świat umożliwia nam szybki dostęp do Internetu, przez co cyberprzemoc szybko się rozrasta głównie dotycząc przemocy w sferze rówieśniczej. Młodzież często sięga do Internetu, aby wyrządzić krzywdę drugiej osobie. Obecnie skutki tej przemocy są coraz częściej widziane. Konsekwencje tej przemocy bywają tragiczne w swych skutkach.

Badania zjawiska cyberprzemocy na przełomie ostatnich pięciu lat. Amnesty International w celu lepszego poznania i zrozumienia zjawiska cyberprzemocy w Polsce zleciła wykonanie badania opinii publicznej. Badania zostały przeprowadzone przez agencję SW Reserch na początku lutego 2023 roku.

Badania ukazały iż cyberprzemoc, to temat zaniedbany przez polskie społeczeństwo a osoby, które dotyka to zjawisko zostają pozostawione same sobie. W Polsce jedna na dziesięć osób doświadczyła osobiście cyberprzemocy, a dziewczyny w wieku 18–24 lat doświadczają jej aż prawie dwukrotnie częściej (17.8%). Młode dziewczęta przyznają, że zetknęły się z cyberprzemocą w swoim otoczeniu (38.2%). Owe badania ukazały bardzo istotny fakt, aż 26.7% młodych osób spotyka się z cyberprzemocą regularnie, przynajmniej dwa razy w miesiącu. Z badaniach przeprowadzonych przez SW Reserch wynika, że są różne formy cyberprzemocy, w pierwszej piątce znalazła się: wygląd (46,7%), orientacja seksualna (38,1%), sytuacja materialna (34,4%), płeć (31,5%) i tożsamość płciowa (30%). Wśród młodych osób były to: wygląd (65,9%), orientacja seksualna (51,9%), tożsamość płciowa (43,7%), płeć (42,2%) i młodszy wiek (40%). Wygląd – jako czynnik powiązany z występowaniem zjawiska cyberprzemocy – nieproporcjonalnie częściej pojawiał się wśród kobiet (53,3% vs. 38,3% mężczyźni) i dziewczyn (74,7% vs. 55% chłopcy). Ponad 70% osób ankietowanych zadeklarowało także, że przemoc ze względu na płeć dotyczyła właśnie kobiet i dziewczyn (71,8%), następnie osób niebinarnych i transpłciowych (51,8% wśród ogółu populacji), podczas gdy tylko co trzecia osoba zauważyła cyberprzemoc skierowaną wobec mężczyzn czy chłopców (32,9%). Jedna na pięć osób w ogólnej populacji i co trzecia młoda osoba uważają, że nie może liczyć na pomoc policji. Ankietowani uznali, że problem cyberprzemocy jest bardzo poważny i należy go zgłaszać do odpowiednich instytucji (Amnesty International, 2023).

Rodzaje cyberprzemocy. Jedną z najczęściej spotykanych form cyberprzemocy jest cyberstalking, który polega na nękanii swojej ofiary za pomocą technologii komunikacyjnej, która ma za zadanie zaburzyć poczucie bezpieczeństwa ofiary i wywołać u niej stany lękowe lub strach. Cyberstalking, to zjawisko złożone, objawami takiego procesu może być wysyłanie wiadomości tekstowych, wiadomości za pomocą środków komunikacji natychmiastowej, sms, e-mail, treści, które znajdują się w tym wiadomościach są niestosowne, obraźliwe, niechciane oraz mogą zawierać groźby. Cyberstalkingiem jest również publikowanie niestosownych treści pod zdjęciami drugiej osoby, komentowanie w sposób obraźliwy lub zawstydzający. Zabronione jest dodawanie prywatnych zdjęć, materiałów wideo ofiary. Zjawisko, to może dotknąć jedną osobę, grupę lub całe zgromadzenie. 6 czerwca 2011 weszła w życie poprawka do kodeksu karnego, uznająca cyberprzemoc i stalking w Polsce za czyn zabroniony (połączenie tych terminów daje pojęcie *cyberstalkingu*). Czyn ten podlega karze na podstawie art. 190a k.k. (Bialic & Sokołowski Kancelaria Radców Prawnych i adwokatów S.C., 2011). Osoba dopuszczająca się cyberstalkingu nazywana jest cyberstalkerką. Ofiarą cyberstalkingu padł co 12 Polak, w większości kobiety. Sprawcami były zazwyczaj osoby bliskie (Cyberstalking. Wikipedia).

Zjawisko cyberprzemocy, obejmuje szeroki zakres, do jej rodzajów zaliczamy również oszczerstwa, pomówienia, przemoc rówieśniczą, zniesławienie, zastraszanie, namawianie do samobójstwa. Kradzież danych, tzw. Hacking, który polega na uzyskaniu nieautoryzowanego dostępu do systemów komputerowych, siebie lub danych. Proces ten jest często powiązany z manipulacją. Sprawdza on również luki w systemach, aby wykraść dane, przerwać usługi lub zainicjować pewne działania. Hakerzy, którzy się tym zajmują mogą mieć różne intencje często są one związane z aspektem finansowym, politycznym, społecznym czy edukacyjnym (Hacking – Definicja. Comcert).

Upublicznianie informacji czyli doxing, polega na wyszukaniu informacji, które zostały wcześniej opublikowane. Cyberprzestępca wybiera swoją ofiarę, następnie weryfikuje jej aktywność w sieci, zbiera informacje przy wykorzystaniu Internetu. Zachowanie, to ma na celu zastraszenie, zawstydzenie bądź wprowadzenie w stan lęku swojej ofiary (Serwis Rzeczypospolitej Polskiej, 2022).

Molestowanie seksualnie i pornografia odwetowa, to coraz popularniejsze zjawisko, które można również spotkać pod nazwą revenge porn, polega ona na opublikowaniu zdjęć lub nagrań o jednoznacznie seksualnym charakterze bez pozwolenia osoby, która widnieje na nich w celu upokorzenia jej. Bardzo często zostają one wykonane podczas trwania związku, zaś po rozpadzie w efekcie zemsty jedna ze stron postanawia je udostępnić (Grzymała, 2023).

Mowa nienawiści zgodnie z definicją Rady Europy, to „wypowiedzi, które szerzą, propagują i usprawiedliwiają nienawiść rasową, ksenofobię, antysemityzm oraz inne formy nietolerancji,

podważające bezpieczeństwo demokratyczne, spójność kulturową i pluralizm” (Humanity on Action). W Polsce można wyróżnić kilka grup, które są narażone na nienawiść, obrażanie oraz upokarzanie, najczęściej, do takich grup zaliczamy mniejszości nieheteronormatywne, mniejszości romskie, osoby czarnoskóre, muzułmanie, mniejszość ukraińska oraz żydowska.

Swatting, to również jeden z rodzajów cyberprzemocy, które polega na oszukiwaniu służb ratunkowych w celu wysłania policji lub zespołu pierwszej pomocy pod adres innej osoby.

Badania Nask thinkstat Nastolatki 3.0 zostały przeprowadzone w grudniu 2020 roku wynika z nich, iż co piąty nastolatek doświadczył przemocy w Internecie. Najczęstszymi jej przejawami są: wyzywanie (29,7%), ośmieszanie (22,8), poniżanie (22%). Rodzice nastolatków w 75% twierdzili, że ich dzieci nie padły ofiarą agresji. Ponad połowa nastolatków zadeklarowała, że przemoc internetowa ich nie dotyczy (56,2%). Młodzi respondenci przyznali, że spotkali się z osobą poznaną w Internecie na żywo, ten fakt zadeklarowało 14% badanych. Badania ukazały wzrost doświadczeń związanych z pornografią internetową. Co piąty uczeń zadeklarował, że spotkał się z cyberprzemocą w Internecie.

Respondenci podczas badania zostali zapytani o reakcje na doświadczenie przemocy. Wyniki ich odpowiedzi znajdują się w tabeli poniżej.

Wykres 55. Rozkład odpowiedzi na pytanie: „Jeśli doświadczyłeś(-aś) przemocy internetowej, to jak zareagowałeś(-aś)?” wśród deklarujących doświadczenie przemocy online: Nastolatki

Rysunek 1. Rozkład odpowiedzi na pytanie: „Jeśli doświadczyłeś(-aś) przemocy internetowej, to jak zareagowałeś(-aś)?” wśród deklarujących doświadczenie przemocy online: Nastolatki

Źródło: Nastolatki 3.0. 2021.

Można zauważyć, iż nastolatki pozostają w większości bierni na przemoc, z którą się spotykają.

Metodologia badań. W badaniu wykorzystano dobór próby nielosowy celowy. Udział w nim wzięła młodzież między 12 a 21 rokiem życia. Grupa badawcza stanowiła 70 osób, w tym 40 kobiet oraz 30 mężczyzn. W badaniu 80% ankietowanych mieszka na wsi, zaś 20% w mieście. Badanie zostało przeprowadzone poprzez portale społecznościowe.

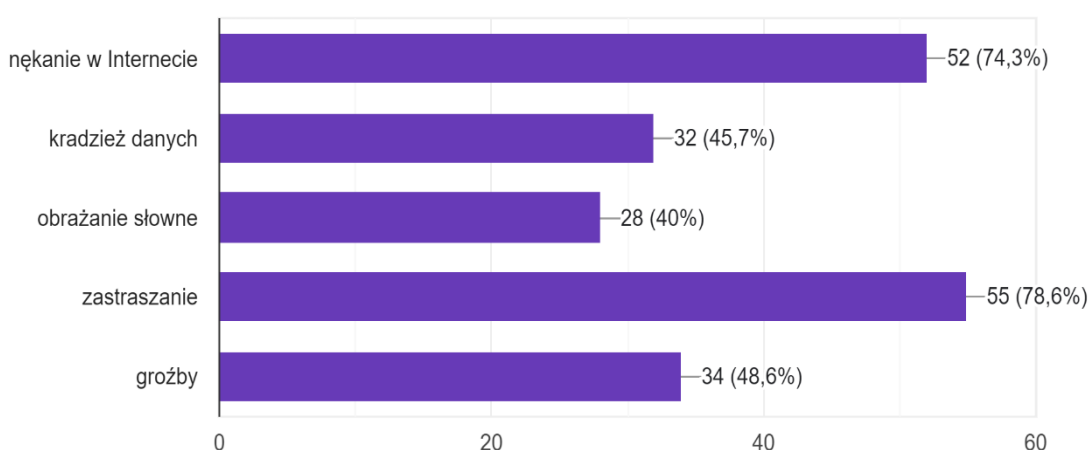
W pracy wykorzystano strategię ilościową. Posłużono się metodą sondażu diagnostycznego w ramach którego opracowano autorski kwestionariusz ankiety. Wykorzystano techniką badawczą jest zatem technika ankietowania.

Wnioski z przeprowadzonych badań. W badaniu dotyczącym cyberprzemocy wśród nastolatków wzięło udział 70 osób, w tym 40 kobiet oraz 30 mężczyzn. Badanie zostało przeprowadzone poprzez portale społecznościowe. Miało na celu zbadanie zjawisko cyberprzemocy.

Respondenci mieli wskazać czym według nich jest cyberprzemoc, najczęściej pojawiająca się odpowiedzi było zastraszanie 78.6%, nękanie w Internecie 74.3% oraz groźby.

Czym według ciebie jest cyberprzemoc?

70 odpowiedzi

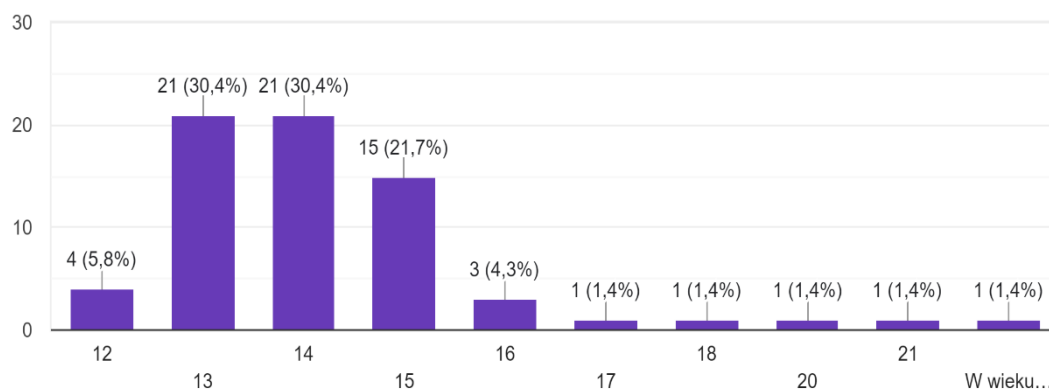
Rysunek 2. Czym według ciebie jest cyberprzemoc?

Źródło: wyniki badań własnych

Kolejno ankietowani zostali zapytani, czy doświadczyli cyberprzemocy oraz w jakim wieku. Aż 97,1% badanych potwierdziło, że spotkało się ze zjawiskiem cyberprzemocy osobiście. Najczęściej między 13 a 15 rokiem życia.

W jakim wieku doświadczyłeś/łaś cyberprzemocy?

69 odpowiedzi

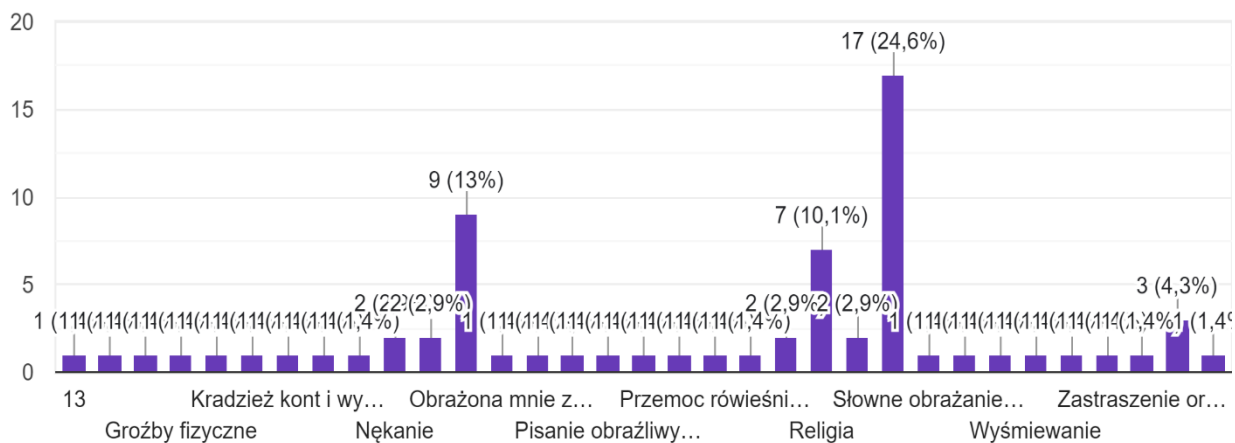
Rysunek 3. W jakim wieku doświadczyłeś/łaś cyberprzemocy?

Źródło: wyniki badań własnych

Respondenci, którzy doświadczyli zjawiska cyberprzemocy byli poproszeni o wskazanie rodzaju przemocy, najczęstszymi odpowiedziami było: obrażanie, szantaż, zastraszanie, rasizm.

Jakiego rodzaju była to przemoc?

69 odpowiedzi

Rysunek 4. Jakiego rodzaju była to przemoc?

Źródło: wyniki badań własnych

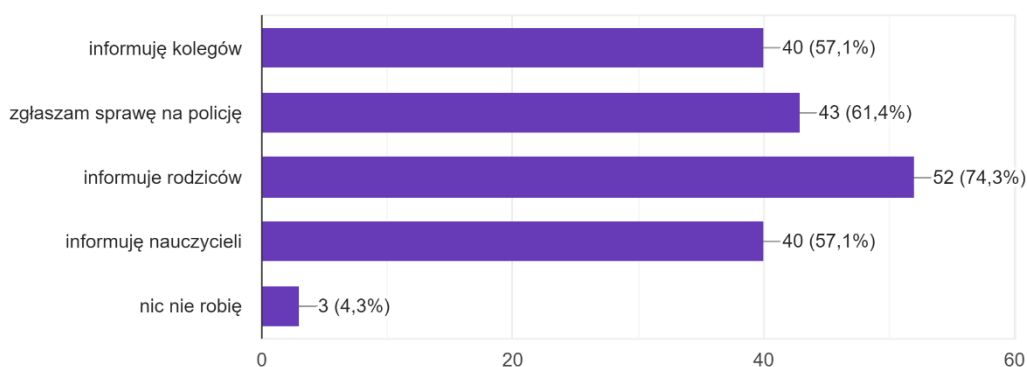
Ankietowani zostali poproszeni o wskazanie sposobów reakcji na cyberprzemoc.

Najczęściej pojawiająca się odpowiedzią była odpowiedź dotycząca informacji rodziców oraz zgłaszania sprawy na policję. Można z tego wywnioskować, że młodzi ludzie szukają pomocy u osób, którym najbardziej ufają oraz mogą na nich polegać. 4,3% respondentów wskazało na fakt, że nic nie robi z tym zjawiskiem.

Nie podejmuje żadnych działań w celu zapobiegania, nie szuka pomocy u innych.

Jak reagujesz na zjawisko cyberprzemocy?

70 odpowiedzi

Rysunek 5. Jak reagujesz na zjawisko cyberprzemocy?

Źródło: wyniki badań własnych

Wnioski. Cyberprzemoc, to zjawisko stale postępujące, które jest coraz bardziej popularne. Osoby, które dopuszczają się takich czynów czują się bezkarne i anonimowi, a młodzi ludzie mimo wszystko coraz więcej czasu spędzają w Internecie nie zważając na konsekwencje i zagrożenia. Coraz

część jednak ofiary jak i rodzice w przypadku dzieci nie pozostają obojętni na przemocowe zachowania w sieci dochodzą sprawiedliwości oraz swoich praw. Ofiary cyberprzemocy mogą korzystać z dwóch metod na dochodzenie swoich praw jest postępowanie cywilne oraz postępowanie karne.

Wyniki badań pokazują, że świat wirtualny niesie za sobą wiele zagrożeń. Sposobem na zwalczanie cyberagresji, cyberprzemocy jest współpraca, zarówno rodziców i szkoły jak i środowiska uczniowskiego policji i innych podmiotów. Cyberprzemoc, to nieustannie zaawansowana forma agresji, która często przybiera ogromne rozmiary. W celu zapobiegania i zminimalizowania jej występowania konieczna jest współpraca oraz wsparcie ofiar.

Cyberprzemoc, to problem i należy, to podkreślać, nie można go lekceważyć. Stosowana jest ona najczęściej w środowiskach szkolnych, przez rówieśników i wobec rówieśników. Zachowania te doprowadzają do tragedii. Szkolni cyberagresorzy, to nie jest zjawisko, które jest tu i teraz, niezatrzymane może mieć kolosalne skutki w przyszłości. Dlatego właśnie ważne jest edukowanie oraz zatrzymywanie tego procesu.

Badania, które zostały przeprowadzone nie wyczerpują w zupełności danego tematu. Cyberprzemoc, to zjawisko postępujące co za tym idzie należy kontynuować badania pod tym kątem, aby zbadać jak szybko oraz czy ewaluuje, ta forma przemocy.

Podziękowania. Chciałabym serdecznie podziękować dr hab. Svitlanie Lobodzie za nieocenioną wiedzę i wsparcie podczas tworzenia tego artykułu. Cenne uwagi i inspirujące wskazówki wpłynęły znacząco na ostateczny kształt tej pracy. Jestem ogromnie wdzięczna za zaangażowanie i pełen profesjonalizm ze strony dr hab. Svitlany Lobody. Ponadto pragnę wyrazić głęboką wdzięczność za okazaną życzliwość i otwartość na dyskusję. Dziękuję dr hab. Svitlanie Lobodzie za umożliwienie mi nauki oraz za nieocenioną motywację

References

- Amnesty International (30/03/2023). *Cyberprzemoc krzywdzi naprawdę*. <https://www.amnesty.org.pl/badania-prawie-co-piata-mloda-dziewczyna-doswiadczyła-cyberprzemocy/>
- Bialic & Sokołowski Kancelaria Radców Prawnych i adwokatów S.C. (2011). *Stalking – Uporczywe nękanie*. <https://archive.is/20120804203053/http://www.kancelariabialic.pl/web.n4?go=62>
- Borkowska, A. (2019). *Cyberprzemoc. Włącz blokadę na nękanie. Poradnik dla rodziców*. NASK Państwowy Instytut Badawczy. https://cyberprofilaktyka.pl/publikacje/Poradnik_cyberprzemoc_www.pdf
- Jankiewicz, A. (2022). *Cyberprzemoc – czym jest i jak rozmawiać o niej z dzieckiem?* Cyberprofilaktyka NASK. https://cyberprofilaktyka.pl/blog/cyberprzemoc--czym-jest-i-jak-rozmawiac-o-niej-z-dzieckiem_i27.html
- Grzymała, J. (16.08.2023). *Pornozemsta. Niebieska linia, Instytut Psychologii Zdrowia*. <https://www.niebieskalinia.pl/aktualnosci/artykuly-niebieskiej-linii/pornozemsta>
- Hacking – Definicja. *Comcert*. <https://www.comcert.pl/slownik/hacking/>
- Humanity on Action. *Czym jest mowa nienawiści*. <https://uprzedzuprzedzenia.org/czym-mowa-nienawisci/>
- Nastolatki 3.0 – raport NASK z ogólnopolskiego badania uczniów (2021). <https://cyberkurs.online/nastolatki-3-0-raport-nask-z-ogolnopolskiego-badania-uczniow/2/>
- Patchin, W. J., Hinduja, S. (2006). *Bullies move beyond the schoolyard: A preliminary look at cyber-bullying*. *Youth Violence and Juvenile Justice*, 4 (2), 148–169. <https://doi.org/10.1177/1541204006286288>
- Serwis Rzeczpospolitej Polskiej (15.07.2022). *Doxing – nowe zjawisko i (cyber)zagrożenie*. <https://www.gov.pl/web/baza-wiedzy/doxing--nowe-zjawisko-i-cyberzagrozenie>
- Szymczak, M. (red.) (1979). *Słownik języka polskiego*. T. 1–3. Państwowe Wydawnictwo Naukowe. T. 2.
- Wikipedia. *Cyberstalking*. https://pl.wikipedia.org/wiki/Cyberstalking#cite_note-4
- Waligóra-Huk, A. (2015). *Cyberprzemoc wśród młodzieży szkół wiejskich*. Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego. https://sbc.org.pl/Content/377666/cyberprzemoc_wsrod_mlodziemy.pdf

Стаття надійшла до редакції 13.10.2024

Прийнято до друку 28.11.2024

ФЕНОМЕН КІБЕРБУЛІНГУ СЕРЕД ПІДЛІТКІВ**Сільвія Клос**<https://orcid.org/0009-0003-2510-843X>

Варшавський університет наук про життя,
вул. Новоурсиновська, 166, 02-787, Варшава, Республіка Польща,
sylwia.klos321@gmail.com

Метою статті є дослідити феномен кібербулінгу серед підлітків. Це явище визначається як поведінка, яка завдає емоційної шкоди, здійснюється за допомогою електронних засобів або як переслідування, тортури в Інтернеті. Феномен кібернасильства охоплює широкий спектр, його типи включають кіберпереслідування, доксинг, сваттинг, сексуальні домагання та порнографію з метою помсти, а також наклеп, насильство з боку однолітків, залякування та підбурювання до самогубства. У рамках кількісної стратегії було проведено дослідження, в якому взяли участь 70 осіб віком від 12 до 21 року. У дослідженні використовувалась методика анкетування. Результати дослідження свідчать, що молоді люди особисто стикалися з явищем кібербулінгу найчастіше у віці від 13 до 15 років. Дослідження показує, що 97,1% респондентів особисто стикалися з явищем кібербулінгу. Цей результат дивує, тому що це молоді люди, які тільки починають своє життя, і в такому юному віці вони зіткнулися з кібербулінгом. Респондентів, які стикалися з кібербулінгом, просили вказати вид насильства, найпоширенішими відповідями були: образа, шантаж, залякування, расизм. Коли справа доходить до реагування на кібербулінг, найпоширенішою відповіддю було повідомити батьків і викликати поліцію. З цього можна зробити висновок, що молоді люди звертаються за допомогою до людей, яким найбільше довіряють і на яких можуть покластися. Шляхом боротьби з кіберагресією та кібербулінгом є співпраця батьків та школи, а також учнівської спільноти, поліції та інших суб'єктів. Щоб запобігти та мінімізувати випадки кібербулінгу, необхідна співпраця та підтримка жертв.

Ключові слова: види кібербулінгу, кібербулінг, масштаби кібербулінгу, насильство.

THE PHENOMENON OF CYBERBULLYING AMONG TEENAGERS**Sylwia Kłos**<https://orcid.org/0009-0003-2510-843X>

Warsaw University of Life Sciences,
166 Nowoursynowska Str., 02-787 Warsaw, Republic of Poland,
sylwia.klos321@gmail.com

The aim of this article is to examine the phenomenon of cyberbullying among teenagers. This phenomenon has been defined as behavior that causes emotional harm, carried out using electronic means or as harassment, tormenting, persecution on the Internet. The phenomenon of cyberbullying covers a wide range, its types include cyberstalking, doxing, swatting, sexual harassment and revenge pornography, as well as slander, slander, peer violence, defamation, intimidation, incitement to suicide. The study was conducted as part of a quantitative strategy, in which 70 people between 12 and 21 years of age participated. The study used a questionnaire, and the technique was surveying. The results of the study indicate that young people encountered cyberbullying personally most often between the ages of 13 and 15. The conducted research shows that 97.1% of the respondents encountered cyberbullying personally. This result is surprising, because these are young people who are just starting their lives, and at such a young age they encountered cyberbullying. Respondents who experienced cyberbullying were asked to indicate the type of violence, the most common answers were: insults, blackmail, intimidation, racism. Regarding the response to cyberbullying, the most common response was to inform parents and contact the police. It can be concluded from this that young people seek help from people they trust the most and can rely on. The way to combat cyberaggression, cyberbullying is cooperation, both between parents and schools, as well as the student community, the police and other entities. In order to prevent and minimize the occurrence of cyberbullying, cooperation and support for victims is necessary.

Keywords: cyberbullying, scale of cyberbullying, types of cyberbullying, violence.